

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 25. augusta 2015 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci proti obžalovanému **Ing. I. K.** pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., takto

r o z h o d o l:

Trestná vec obžalovaného Ing. I. K., vedená na **Okresnom súde Banská Bystrica** pod sp. zn. 2 Tk 1/2014, sa tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Banská Bystrica konanom 19. marca 2015 obžalovaný vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Okresného a Krajského súdu v Banskej Bystrici a požiadal, aby v jeho veci rozhodol iný súd, z dôvodov uvedených v námietke zaujatosti. Následne 23. marca 2015 podal prostredníctvom obhajkyne návrh na odňatie veci Okresnému súdu Banská Bystrica a jej prikázanie inému súdu. Svoje podanie odôvodnil znevažujúcimi vyjadreniami členov senátu o jeho osobe, komentovaním jeho zdravotného stavu a veci samej, ktoré boli zachytené na zvukovom zázname z hlavného pojednávania konaného 2. októbra 2014. Súd prezentoval názor na vec skôr, ako vykonal dôkazy, napr. výsluch svedkov M., H. a B.. Podľa obžalovaného bola námietka zaujatosti vznesená bezodkladne, pretože obhajkyňa si predmetnú nahrávku vypočula až pri príprave na hlavné pojednávanie konané 19. marca 2015.

Obžalovaný na výzvu okresného súdu, po vrátení spisu Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako predčasne predloženým, doplnil návrh sám aj prostredníctvom obhajkyne s tým, že vec žiada delegovať Okresnému súdu Bratislava I, prípadne inému ľubovoľnému

súdu mimo obvodu Krajského súdu v Banskej Bystrici. Súčasne trval na námietke zaujatosti vznesenej voči sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bol 12. augusta 2015 opätovne predložený spisový materiál na rozhodnutie o návrhu obžalovaného na odňatie veci Okresnému súdu Banská Bystrica, ktorého súčasťou sú aj písomné vyjadrenia sudcov dotknutého okresného súdu a krajského súdu k ich (potenciálnej) zaujatosti v danej veci.

Z vyjadrení sudcov, s výnimkou JUDr. I. Š., vyplýva, že obžalovaného nepoznajú, nemajú žiadny pomer k veci a necítia sa byť zaujatí. JUDr. Š. uviedla, že aj keď obžalovaného osobne pozná, necíti sa byť vo veci zaujatá.

Samostatne sa k návrhu vyjadrili členovia dotknutého senátu. Podľa členiek senátu Mgr. S. B. a K. R. nie je rozhovor nahratý počas prestávky v hlavnom pojednávaní spôsobilý spochybníť ich nestrannosť. Išlo o reakcie a otázky na predsedu senátu, v akom čase sa očakáva skončenie pojednávania, ktoré sa neúmerne predĺžilo. Ak odzneli vyjadrenia vo veci samej, nešlo o ukončené dokazovanie. Vo veci sa necítia byť zaujaté, nemajú pomer k prejednávanej veci, ani k osobe obžalovaného.

Predseda senátu uviedol, že počas vývoja dokazovania sa členovia senátu vyjadrujú k jeho priebehu. Názory vo vzťahu k uplatňovaniu nadmerného odpočtu DPH obžalovaným sú preto prirodzeným javom. Výroky odzneli počas prerušenia pojednávania, keď z dôvodu technického zlyhania nebola zachovaná súkromnosť prejavu členov senátu. Išlo o priebežné hodnotenie stavu dokazovania, preto nie sú splnené podmienky na odňatie a prikázanie veci z dôvodu jeho zaujatosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky za použitia § 23 ods. 1 Tr. por. preskúmal predložený spisový materiál a dospel k záveru, že návrh obžalovaného Ing. I. K. na odňatie a prikázanie veci nie je dôvodný.

Podľa citovaného zákonného ustanovenia môže byť z *dôležitých dôvodov* vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa, pričom o odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

V zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por. za dôležité dôvody, ktoré zákon bližšie nešpecifikuje, je potrebné považovať také okolnosti, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná. Za dôležité dôvody súdna prax považuje napríklad hospodárnosť trestného konania, rýchlosť konania, potrebu vykonávania spoločného konania, dodržanie zásady ústnosti a bezprostrednosti, výchovné pôsobenie trestného konania na obžalovaného /odsúdeného/ i na ostatných občanov, tiež však aj okolnosti, ktoré zabezpečia zistenie skutkového stavu veci, ako hlavného predpokladu spravodlivého rozhodnutia, ako i okolnosti, ktoré zabezpečia najmä dôveru občanov v nestranné, objektívne, spravodlivé prejednanie a rozhodnutie súdu. Na odňatie a prikázanie veci (delegáciu) teda musí existovať dôležitý dôvod, čím sa zvyrazňuje **výnimočnosť** takéhoto postupu. Pri posudzovaní, či v konkrétnej trestnej veci existujú dôležité dôvody na delegáciu, nemožno vychádzať len z jedného hľadiska, ale vo vzájomnej súvislosti treba hodnotiť všetky okolnosti, ktoré prichádzajú do úvahy. Navyše, delegácia nesmie byť nikdy prostriedkom k odňatiu obžalovaného alebo odsúdeného jeho zákonnému sudcovi.

Jedným z dôvodov na postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. je aj zaujatosť všetkých sudcov príslušného súdu.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.“

Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t.j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú porovnateľné s významom ústavného princípu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi. Je teda zrejmé, že sudcov možno vylúčiť z vykonávania úkonov trestného konania len celkom výnimočne a zo skutočne závažných

dôvodov, ktoré im zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. Z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z CD záznamu z hlavného pojednávania konaného 2. októbra 2014 najvyšší súd zistil, že počas cca hodinovej prestávky nahrávacie zariadenie napriek zastaveniu ďalej nahrávalo zvuky z pojednávacej miestnosti. Pred pokračovaním v pojednávaní viedli členovia senátu súkromný rozhovor, v ktorom sa vyjadrovali k doterajšiemu priebehu pojednávania. Aj keď uvádzali svoje úvahy k trestnej veci a osobe obžalovaného, tieto nie je možné vyhodnotiť ako prejavy zaujatosti. Každý člen senátu si od začiatku konania postupne vytvára názor o prejednávanej trestnej veci, ktorý si následne ustáli vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu. O vine alebo nevine obžalovaného sa rozhoduje až po skončení dokazovania a utvorení komplexného obrazu o trestnej veci. Vyjadrenia dotknutého senátu, predovšetkým predsedu senátu JUDr. P., neobsahovali závery svedčiace o vine obžalovaného. Rovnako poznámky senátu k zdravotnému stavu obžalovaného nevyzneli znevažujúco.

Zo spisu nevyplývajú žiadne iné konkrétne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť podozrenie z nestranného, neobjektívneho alebo nezákonného postupu Okresného súdu Banská Bystrica. Navyše i z písomných vyjadrení sudcov vyplýva, že sa necítia byť v danej veci zaujatí.

Pokiaľ ide o námietku zaujatosti vznesenú voči sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici, najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky zaujatosti možno vznášať len proti tým sudcom, ktorí sa na pojednávaní a rozhodovaní veci skutočne podieľajú a nie proti neurčitým osobám. Súčasne je nevyhnuté, aby na súde, ktorého sa námietka týka, prebiehalo konanie. Trestná vec obžalovaného Ing. K. je len v štádiu pred okresným súdom. Krajský súd v Banskej Bystrici by preto bolo možné namietat' až v prípade rozhodovania o opravnom prostriedku (sťažnosti, odvolaní).

Obžalovaným uvádzaná včasnosť podania námietky zaujatosti je vzhľadom na prejednanie návrhu najvyšším súdom, založeného na tých istých dôvodoch, irelevantná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky na tzv. delegovanie vecí inému súdu toho istého druhu a stupňa v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por., nakoľko nie je daný žiadny dôležitý dôvod predpokladaný týmto zákonným ustanovením, v dôsledku ktorého by mohlo byť ohrozené nestranné a zákonné prejednanie uvedenej trestnej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 25. augusta 2015

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Libuša Jánošíková